

випадку слідчий, прокурор зобов'язані відкрити нове кримінальне провадження, адже КПК України 2012 р. позбавив прокурора можливості скасовувати постанови про закриття кримінального провадження після спливу 20 днів з моменту отримання їх копій. Так як відносно даного діяння існує нескасована постанова про закриття кримінального провадження, формально нове кримінальне провадження підлягає закриттю на підставі п. 9-1 ч. 1 ст. 281 КПК України. Дана проблема повинна бути вирішена шляхом доповнення ст. 284 КПК України нормою, якою буде передбачено процедуру та право прокурора скасовувати постанови про закриття кримінального провадження в разі встановлення нововиявлених обставин незалежно від спливу будь-яких строків.

УДК 343. 1

Людмила Михайлівна СОЛОВЙОВА,

старший викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0886-1425>

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС ДІЗНАВАЧА У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Верховна Рада України у другому читанні схвалила законопроект № 7279-д «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» (далі – проект Закону). Закон набирає чинності з 1 січня 2020 року. Завданням акту є визначення на законодавчому рівні поняття кримінального проступку, його складових, а також пов'язаних з його здійсненням кримінально-правових наслідків.

Відповідно до проекту Закону проводити розслідування кримінальних проступків будуть дізнавачі, процесуальний статус яких передбачений ч. 4¹ ст. 3 КПК (проект Закону): дізнавач – службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, у випадках, установлених цим Кодексом, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої цим Кодексом, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків».

П. 7¹ ст. 3 КПК України (проект Закону) дає визначення керівника органу дізнання – начальника підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу, що здійснює контроль за додержанням податкового законодавства, органу Державного бюро розслідувань, а в

разі відсутності підрозділу дізнання – керівника органу досудового розслідування;

Дізнання будуть здійснювати підрозділи дізнання або уповноважені особи інших підрозділів: а) органів Національної поліції; б) органів безпеки; в) органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; г) органів Державного бюро розслідувань.

Стаття 39¹ КПК України (проект Закону) пропонує, крім загальної організації дізнання, такі процесуальні повноваження керівника органу дізнання: 1) визначати дізнавача, який здійснюватиме дізнання; 2) відсторонювати дізнавача від проведення дізнання за ініціативою прокурора або з власної ініціативи та призначати іншого дізнавача за наявності підстав, передбачених КПК України, для його відводу (самовідводу) або неефективного дізнання; 3) ознайомлюватися з матеріалами дізнання, давати дізнавачу письмові вказівки, що не суперечать рішенням та вказівкам прокурора; 4) вживати заходів для усунення порушень вимог законодавства у разі їх допущення дізнавачем; 5) здійснювати інші повноваження, передбачені КПК України.

Також ст. 40¹ КПК України (проект Закону) узгоджує повноваження дізнавача та зауважує, що дізнавач при здійсненні дізнання наділяється повноваженнями слідчого. Дізнавач несе відповідальність за законність та своєчасність здійснення дізнання.

Дізнавач уповноважений: 1) починати дізнання за наявності підстав, передбачених КПК України; 2) проводити огляд місця події, обшук затриманої особи, опитувати осіб, вилучати знаряддя і засоби вчинення правопорушення, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання, а також проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених КПК України; 3) доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, установлених цим Кодексом, відповідним оперативним підрозділам; 4) звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій; 5) повідомляти за погодженням із прокурором особі про підозру у вчиненні кримінального проступку; 6) за результатами розслідування складати обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та подавати їх прокурору на затвердження; 7) приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, у тому числі щодо закриття кримінального провадження за наявності підстав, передбачених статтею 284 КПК України; 8) здійснювати інші повноваження, передбачені КПК України.

Дізнавач зобов'язаний виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються в письмовій формі. Дізнавач, здійснюючи свої

повноваження відповідно до вимог КПК України, є самостійним у своїй процесуальній діяльності, втручання в яку осіб, що не мають на те законних повноважень, забороняється. Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи та організації, службові особи, інші фізичні особи зобов'язані виконувати законні вимоги та процесуальні рішення дізнавача (1).

Аналіз запропонованих проектом Закону змін до нормативних актів говорить про те, що практичне застосування інституту кримінальних проступків та організація служби дізнання сприятиме забезпеченню швидкого розслідування кримінальних правопорушень невеликої тяжкості та зменшенню навантаження на слідчих органів досудового розслідування, їх повноваження при досудовому розслідуванні кримінальних проступків зможуть здійснювати співробітники інших підрозділів, зокрема органів Національної поліції, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства.

Список бібліографічних посилань:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» URL: [w1. c1. rada. gov. ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=63928&pf35401=469718](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=63928&pf35401=469718).

УДК 343. 982. 48

Яна Володимирівна ТКАЧЕНКО,

завідувач сектору почеркознавчих досліджень, технічного дослідження документів та обліку відділу криміналістичних видів досліджень Харківського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС України

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ВСТАНОВЛЕННЯ СУДОВИМ ЕКСПЕРТОМ ДАВНОСТІ НАНЕСЕННЯ ВІДБИТКІВ ПЕЧАТОК І ШТАМПІВ У ДОКУМЕНТАХ

У судово-слідчій практиці нерідко виникає необхідність у криміналістичному дослідженні документів, які є речовими доказами. Найчастіше в ході досудового або судового розгляду сторони надають документи, які встановлюють їх правовідносини на момент укладання угод. При цьому, документ може бути виготовлений на основі заготовки (чистого аркушу), який містить тільки відбиток справжньої печатки підприємства чи установи і підпис посадової особи, з наступним нанесенням необхідного тексту. Такі документи можуть бути сфабриковані і безпосередньо у процесі розгляду справ після